

PWN-Brief

Pastoraat voor woonwagenebewoners, Sinti en Roma in Nederland

Emmaplein 19 B, 5211 VZ 's-Hertogenbosch

nummer 25 - april 2014

Bijeenkomst in het gemeentehuis van Nieuwegein op 26 november 2013, met burgemeester Backhuijs (2de van l.), een aantal vertegenwoordigers van het PWN en Roma. Lees erover op pagina 5. Foto: Bert Eggink

Pleidooi voor positieve belangstelling / 3

Aandacht voor de Roma in Nieuwegein

Het belang van de presentiebenadering in (wetenschappelijk) onderzoek? / 4

Onderzoek Menno Janssen MA

Roma, burgers, kerk en gemeente met elkaar in gesprek / 5

Zoeken naar een uitweg voor de Roma in Nieuwegein

Een weg vinden voor de oudere generatie / 6

Roma in de Nederlandse samenleving

Jaren van vertellen, uitwisselen en leren / 7

Laatste terugkomdag Wagenderwijs

Jarenlange toewijding

In memoriam

Jarenlang was **Zr. Susanne Hairwassers** (Juffrouw Susanne) († 26-12-2013) werkzaam in het onderwijs. Na haar pensionering had zij als vrijwilligster een warme belangstelling voor de woonwagenbewoners in en rondom 's-Hertogenbosch en bezocht zij de mensen met ondersteuning van pater Piet Dingenouts. Ook nam zij enkele malen deel aan de landelijke studiedagen van het PWN. Zr. Susanne is 75 jaar geworden.

Ook **Maria van Waesberge** († 09-09-2013) zat in het onderwijs en wel op de woonwagenschool van het woonwagencentrum *De Kring* in Groningen van 1969 tot 1980. Daarna werkte zij als vrijwilligster in het woonwagendorp tot 1991. Haar bijzondere taak was het geven van catechese ter voorbereiding van het doopsel en de eerste communie. Maria van Waesberge werd 82 jaar.

33ste Culturele Collectieve Sintibedevaart naar Roermond

De jaarlijkse Sintibedevaart naar de **Kapel in 't Zand te Roermond** vindt dit jaar plaats van **17 tot en met 20 juli**. De standplaats voor de caravans, tevens ontmoetingsplek voor Sinti en burgers, is aan de Kloosterweg-Terbaansweg, Roermond.

Programma:

Donderdag 17 juli: 22.30 uur: nachtelijke gebedsdienst op de locatie.

Vrijdag 18 juli: 19.00 uur: kerkdienst in de Kapel in 't Zand; 21.00 uur: culturele Sinti-avond.

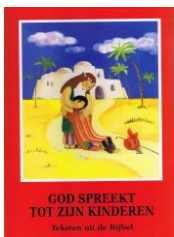
Zaterdag 19 juli: 15.00 uur: wagenzegening; 19.00 uur: Kruisweg; 21.00 uur: culturele Sinti-avond.

Zondag 20 juli: 11.30 uur: eucharistieviering in de openlucht in het Kruiswegpark.

Meer informatie: PWN, tel. 073-6921399. E. pwin@telfort.nl

Teksten uit de bijbel

‘Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria van Magdala, Maria, de moeder van Jakobus, en Salome balsem. In alle vroegte, onmiddellijk na zonsopgang, kwamen zij bij het graf. Onderweg zeiden ze tegen elkaar: “Wie zal de steen voor de ingang van het graf voor ons weggrollen?”’

Kótorá la biblàke

‘Nakhlo sas o savato, e Marija-Magdalená aj e Mariá e dej le Jakovoski aj vi e Salomea kinde penge makhimaske uloja. But ando djes, aresle ka e groapa. Po drom mothonas jekh avreske: “Kon vazdela amenge o bar katar o vudar la groapako?”’

Bijbelteksten in het Nederlands in **God spreekt tot Zijn kinderen** en vertaald in het Romanes, de taal van de Roma, met als titel **O Del Del duma peske šavenca**. Aanbevolen om te gebruiken in de kerk, thuis of op school. € 3,00 per exemplaar.

Te bestellen bij: Kerk in Nood/Oostpriesterhulp, postbus 1645, 5200 BR 's-Hertogenbosch. T. 073-6130820. Webwinkel www.kerkinlood.nl

Aandacht voor de Roma in Nieuwegein

Pleidooi voor positieve belangstelling

Op vrijdag 17 januari ging in de monumentale Nicolaaskerk in Nieuwegein het tv-programma Nieuwsuur in gesprek met pater Jan van der Zandt m.s.c. Reden hiervoor was de publiciteit naar aanleiding van de plaatselijke Roma-avond op 26 november 2013 (lees er meer over op pagina 5). De aandacht ging hierbij sterk uit naar het overheidsoptreden met betrekking tot al dan niet vermeend crimineel handelen door sommigen binnen de bevolkingsgroep. Behalve burgemeester Backhuijs, tevens voorzitter van het Platform Romagemeenten, wilden de programmamakers nadrukkelijk ook een deskundige van pastoraal-kerkelijke zijde hierover horen.

Verslaggever Karel Ornstein van *Nieuwsuur* vroeg Jan van der Zandt naar feiten en oorzaken van strafbaar handelen door sommige Roma. Hoe kijkt hij als landelijk pastor naar bepaalde praktijken? Ziet hij alternatieven voor de vaak harde aanpak van de overheid? Jan van der Zandt wees op de noodzaak van een presentieachtige benadering. Crimineel gedrag moet zonder meer worden afgekeurd, maar wel is het nodig om te weten waarom mensen zo handelen als ze doen. Hij ging in op de geschiedenis en de eigenheid van nomadische mensen en vertelde over levens vol onmacht ten gevolge van jarenlange onoplosbare problemen. Hij merkte op dat vele projecten, in de loop van tientallen jaren uitgevoerd vanuit of met steun van de overheid, voortijdig zijn stopgezet. Hoewel er zeker reden is voor dankbaarheid voor alle inzet om de positie van de Roma te verbeteren, werden te weinig mensen zelf bereikt. Zij bleven met de problemen zitten.

Duurzame relatie

Wat nodig is, laat landelijk pastor Van der Zandt horen, is herstel. Veel mensen onder de Roma zijn beschadigd door alle problemen die ze hebben meegemaakt en waarin ze te weinig geholpen zijn. Het landelijk pastoraat voor woonwageneigenaren, Sinti en Roma, het PWN, wil daarom meer intermediairs gaan inzetten. Mensen die professioneel toegerust zijn, of worden, om met de Roma een duurzame relatie te kunnen opbouwen. Intermediairs zijn als het ware achter de schermen bezig om vertrouwen te herstellen. Zonder uitvoerder te zijn van overheidsbeleid genieten intermediairs

dankzij hun expertise en hun begrip van de Roma het vertrouwen van beleidsmakers, ambtenaren en overigen op gemeentelijk en bovengemeentelijk niveau.

Podium

Het PWN dat helaas constateert hoe Roma maar ook woonwageneigenaren en Sinti veelal negatief in het nieuws komen, is blij met een podium om hun belangen en het recht op een goed leven te kunnen blijven aankaarten. Positieve belangstelling vanuit de media kan zo'n podium bieden. Het PWN bedankt daarom de tv-ploeg van *Nieuwsuur* alsook pastor Hans Oldenhof en de parochie R.-K. Tabor-Nieuwegein die haar kerk voor de opnamen openstelde. Het werd een bijzondere ontmoeting voor de camera. De kaars die Jan van der Zandt daarbij in stilte in de Mariakapel ontstak, zette zijn pleidooi kracht bij voor een samenleving waarin mensen, wie ze ook zijn, meer tot hun recht mogen komen. ■

Het programma is afgelopen 24 januari uitgezonden. Jan van der Zandt m.s.c. liet hierin de tegenkant zien van 'Honderden Roma in criminaliteit.' De uitzending is nog te bekijken op www.nieuwsuur.nl (nieuwsuur gemist) of via Google: Nieuwsuur 24 januari 2014 Roma.

Foto: still uit de t.v.-opname: Jan van der Zandt m.s.c. in de Nicolaaskerk te Nieuwegein

Het belang van de presentiebenadering in (wetenschappelijk) onderzoek?

Tijdens de landelijke studiedag van het Pastoraat Woonwagengewoners in Nederland, 5 november 2013, stond de methodiek van de presentiebenadering centraal. De deelnemers bespraken met elkaar het belang van deze methodiek: aanwezig zijn, een luisterend oor bieden en mensen ondersteunen. Het waren slechts enkele termen die deze dag de revue passeerden en voor het ondersteunende werk met de Roma, Sinti en woonwagengewoners zo belangrijk zijn.

Menno Janssen MA, in 2013 afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg, Master Religie & Ritueel, was een van de sprekers tijdens de studiedag. Hij bracht verslag uit van zijn periode van vijf maanden veldwerk ten behoeve van het onderzoek naar het concept *feest* in de viering van de eerste communie en bedevaart bij Sinti en woonwagengewoners. In zijn voordracht stond hij stil bij het belang van de presentiebenadering voor wetenschappers die trachten een onderzoek te doen naar de genoemde bevolkingsgroepen. Hij nam de deelnemers mee in zijn onderzoek en zoomde in op de methodiek, die ook een wetenschapper moet beheersen om een zo juist mogelijk beeld van de onderzoekspopulatie te verkrijgen.

Voor zijn eigen onderzoek volgde hij deze methodiek, wat concreet betekende dat hij het vertrouwen van zijn respondenten probeerde te winnen. Dit kon enkel gebeuren als hij in de contacten met hen ook iets van zichzelf liet zien en niet slechts kwam om informatie te scoren. Het oprecht tonen van interesse, op een discrete manier – met gevoel voor precaire aspecten zoals documentatie en fotografie – en continu afstemmend ('Heb ik dit juist begrepen?' 'Klopt dit zoals ik het zeg?') leverden de uiteindelijke uitkomsten op. Hierbij koos hij om met zoveel mogelijk mensen te spreken en zich niet te beperken tot de personen die altijd al het woord krijgen.

Geven en nemen

'Tijdens dit religiewetenschappelijk onderzoek, welk sterk antropologisch van aard

was, heeft het nut van de presentiebenadering zich bewezen', stelde Menno Janssen. 'Vertrouwen winnen kan niet anders dan door te investeren in de relatie met je onderzoeksrespondenten, wat ook betekent dat je veel tijd kwijt bent in het oppervlakkig spreken over zogenaamde koetjes en kalfjes, mogelijk om een boodschap gestuurd wordt en dat je van de vele uren die je op locaties spendeert niet zelden slechts een beperkt gedeelte kunt gebruiken voor je uiteindelijke onderzoek. Indien je dit geduld niet kunt opbrengen en niet in de gaten hebt dat (antropologisch) onderzoek een kwestie van geven en nemen is, moet je je afvragen of het de moeite waard is om je aan dit type onderzoek te wagen.'

Feest

In zijn onderzoek stond het feest van de eerste communie en de Sintibedevaart te Roermond centraal. Zijn grootste aandacht ging hierbij uit naar wat de motieven zijn om te ritualiseren, om op momenten op de levensas samen te komen en te vieren. Juist in de tijd dat deze groepen zich – door de verschillende populaire media – laten zien en niet zelden het geschetste beeld willen corrigeren, is het aanspreken van een groep op haar 'trots' een goede manier ter verkrijging van een beeld van de plek die feest in hun cultuur inneemt. Het is belangrijk, zo besloot Janssen zijn presentatie, om niet in de bekende clichés (de romantiserende beelden van reizende groepen) te vervallen en dat het vooral raadzaam is om de mensen zelf aan het woord te laten. De presentiebenadering kan hierbij helpen. ■

ren, is het aanspreken van een groep op haar 'trots' een goede manier ter verkrijging van een beeld van de plek die feest in hun cultuur inneemt. Het is belangrijk, zo besloot Janssen zijn presentatie, om niet in de bekende clichés (de romantiserende beelden van reizende groepen) te vervallen

en dat het vooral raadzaam is om de mensen zelf aan het woord te laten. De presentiebenadering kan hierbij helpen. ■

Met dank aan Menno Janssen

Zoeken naar een uitweg voor de Roma in Nieuwegein

Roma, burgers, kerk en gemeente met elkaar in gesprek

Zo'n vier jaar geleden werd het beleid rond de Roma in Nieuwegein aangescherpt. Dankzij intermediairs gaan nu veel meer Romakinderen, ook meisjes, naar school, er is minder overlast, meer gezinnen zitten in de schuldsanering en allerlei instellingen werken beter samen. Er kwam daarbij wel de nodige drang en dwang kijken en dat heeft de verhoudingen niet verbeterd. Daarom kwamen op 26 november 2013, op initiatief van de parochie R.-K. Nieuwegein, zo'n vijftig Roma, onder wie een groot aantal jongeren, en vijftig anderen in het stadhuis bij elkaar om over de gepolariseerde situatie in Nieuwegein te praten. Ook burgemeester Backhuijs (2de van links) was aanwezig.

Een lange weg

De vraag was wat er nodig is om verder te komen. Vanuit de kerk in Nieuwegein en het landelijke woonwagenvoorlicht in 's-Hertogenbosch werd naar voren gebracht dat er in de contacten tussen gemeente, hulpverleningsinstanties en Roma minder tegen en meer mét allerlei mensen uit de Romageenschap gepraat moet worden. Als er wederzijds meer gezag en vertrouwen groeit, kunnen de spanningen verminderen en kan er beter gewerkt worden aan bijvoorbeeld het vinden van werk en het verminderen van criminaliteit.

Iedereen beseft dat er nog een lange weg te gaan is. Maar ook dat die gegaan moet worden om nader tot elkaar te komen. Dat kost tijd, inzet en geld. Geen extra inzet betekent blijvende armoede en achterstelling van de Roma en spanningen. Daar is niemand mee gebaat.

Open sfeer

Een ambtenaar merkte op: 'Het werd tijd dat we weer eens zo met elkaar om de tafel gingen zitten.' De sfeer was open; er werd goed naar elkaar geluisterd.

Verschillende Romajongeren vertelden over hun ambitie om een eigen inkomen te verdienen maar dat ze, ook als ze een diploma hebben, tegen een muur lopen. Beleidsmakers van de gemeente deelden hun visie en ervaringen.

De avond was niet bedoeld om over heel concrete situaties van Romagezinnen te spreken, toch werd er aan het eind geluisterd naar een oudere Romavrouw. Zij en haar man dreigden uit huis te worden gezet, hoewel de kleinkinderen die de overlast veroorzaakten inmiddels uit huis waren geplaatst. Het was goed dat beleidsmakers – die zelf weinig Roma ontmoeten - met hen in gesprek konden gaan.

Ook het Vaticaan dringt in heel Europa aan op meer inzet over en weer om tot integratie van de Roma te komen, nu hun tijdperk van eeuwenlang rondtrekken echt voorbij is

De werkgroep *Roma van de Tabor* werkt aan een vervolg op 8 april a.s., de internationale Romadag. Ook het Vaticaan dringt in heel Europa aan op meer inzet over en weer om tot integratie van de Roma te komen, nu hun tijdperk van eeuwenlang rondtrekken echt voorbij is. De plaatselijke kerk, zoals in Nieuwegein, kan daarbij een (bescheiden) rol spelen. ■

*Tekst: Hans Oldenhof p.w.,
Nieuwegein*

Roma in de Nederlandse samenleving

Een weg vinden voor de oudere generatie

Veel van de Roma, vooral in de groep van 1978, verkeren al vanaf dat zij de Nederlandse grenzen overstaken, in moeilijkheden. Onder de oudere Roma is er voornamelijk sprake van armoede, stateloosheid, onderwijsachterstand en een slechte beheersing van het Nederlands. Zowel bij overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties en instellingen als in kerkelijke kring is er onmacht te bespeuren om passende hulp te bieden en de kloof tussen burgers en Roma te dichten. Dit roept vragen op: hoe benaderbaar zijn de Roma-ouderen? Hoe capabel zijn deze ouderen om, binnen het clansysteem, een uitweg uit hun situatie te vinden?

Wat in 1978 gebeurde is zeer ingrijpend geweest. De Roma die ons land binnenkwamen (zie foto) mochten hier blijven, maar moesten hun caravans aan de kant zetten en uiteindelijk gewoon in huizen gaan wonen. Het liefst zoveel mogelijk verspreid over de stad of regio waar zij waren opgevangen. Dit in ruil voor een uitkering per gezin. Het betekende dat zij hun nomadische bestaan moesten opgeven en het reizen als familiegroep moesten loslaten. Onder de oudere Roma blijkt dat wanneer men de vrijheid van het nomadische leven heeft genoten, het sedentaire leven als een soort gevangenschap wordt beleefd. Velen voelen zich ontheemd en ontworteld, of zijn het spoor bijster. Dit heeft zijn neerslag op het dagelijkse leven, zoals problemen met de gezondheid, onenigheden in familieverband en psychische problemen. Om niet verwijderd te raken van hun wijdverspreide familie zijn verschillende cultuuraspecten van (levens)belang, zoals de taal. Deze wordt door de ouderen mondeling doorgegeven aan de volgende generatie(s) en is het instrument om te kunnen blijven communiceren, onderhandelen en uitwisselen met familie in het buitenland, waar ook ter wereld.

Geïsoleerde groep

Als je terugkijkt over de afgelopen vijfendertig jaar, dan is de constatering dat de oudere generatie Roma niet bij machte was te voldoen aan de eisen van de Nederlandse samenleving. De vrouwen probeerden zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de verplichtingen, waaronder het laten volgen van on-

derwijs door de kinderen. Van het samengaan met burgers in de samenleving, los van het schoolplein, was nauwelijks tot geen sprake.

Deze generatie, dus de vaders en moeders van vijfendertig jaar geleden, kent nog altijd weinig contacten naar buiten, leeft vaak

in een gesloten gemeenschap en is de Nederlandse taal nog steeds niet machtig. Sommige ouderen raken geïsoleerd, omdat zij niet altijd door de kinderen kunnen worden onderhouden. Soms zwerven ze om uiteenlopende redenen van de ene familie naar de andere. Er zijn er onder hen die al die tijd stateloos zijn gebleven, of het paspoort van het laatste thuisland hebben behouden en nooit een Nederlands identiteitsbewijs hebben verkregen.

Deze Roma kennen geen geschoolde arbeid zoals wij die in Nederland kennen. Kennis om te handelen en het verrichten van werkzaamheden tijdens de reis werd doorgegeven van vader op zoon en van moeder op dochter. Hun werkgelegenheid vindt geen aansluiting met de Nederlandse manier van werken. Gevolgen: werkloosheid en armoede, want vrije handel is niet toegestaan.

Het PWN maakt zich grote zorgen over deze mensen. Alle reden om de komende tijd meer aandacht te besteden aan hun nood en de mogelijkheden te bekijken om in hun situatie, hoe miniem misschien ook, verandering te brengen. ■

Heeft u zelf ervaringen met oudere Roma en wilt u die met ons delen, neem dan contact op met het PWN, tel. 073-6921399 of via pwin@telfort.nl

Laatste terugkomdag Wagenderwijs

Jaren van vertellen, uitwisselen en leren

Op 10 maart 2014 namen zesentwintig deelnemers in Huissen afscheid van een bijzondere toerustingscursus: *Wagenderwijs*. In 1987 ontstond deze jaarlijkse regionale eendaagse cursus voor pastores, pastoraal werkers, diakens, contactpersonen en vrijwilligers in het woonwagendorst. Drijvende krachten achter de opzet ervan waren zuster Petra Groot, dominicanes, werkzaam voor het woonwagendorst in Zwolle, en pater Henk Sechterberger o.p., Francisca Beze-mer en later Nel van der Loos, medewerkers van het Dominicaans Toerustings Centrum (DTC) Zwolle. Onder de naam *Wie verre reizen doet*

kan veel verhalen... vond deze cursus in de beginjaren plaats in respectievelijk Huissen, Zwolle, Amersfoort en 's-Hertogenbosch en was deze dag er een om te vertellen, ervaringen uit te wisselen en wellicht van elkaar te leren. Vanaf 1994 werd de cursus een jaarlijkse terugkomdag en omgedoopt tot *Wagenderwijs*, waarbij de leiding vanaf 2000 overging in handen van **Henk Jongerius o.p.** in samenwerking met respectievelijk Ineke Boon, Nel van der Loos, en **Jeanne Gerretzen-Veldhuis** (foto links). Deze laatste verzorgde ook de organisatie en de verslaglegging. Het waren vooral communicatie, zelfkennis, houding en presentie waaraan in het bijzonder Henk Jongerius met de aanwezigen werkte.

Jeanne Gerretzen-Veldhuis en **Jan van Zandt m.s.c.** (foto rechts), landelijk woonwagendorst, blikten aan het eind van de bijeenkomst terug op deze jarenlange waardevolle bijdrage vanuit het DTC. *Wagenderwijs* betekende voor de deelnemers een geestelijke ondersteuning voor het werk in het woonwagendorst. In de toekomst wil

het PWN aan deze broodnodige toerusting blijven werken. Gezocht wordt naar intermediairs die in de verschillende regio's het voortouw nemen. Een en ander zal in het komende jaar door beleidsmedewerkers van het PWN verder worden uitgewerkt.

Foto's: George Douenburg

Delen met je naaste

Tijdens de laatste bijeenkomst van *Wagenderwijs* in maart jl. werd bijzondere aandacht gevraagd voor de recent verschenen opnames en interviews van Cordaid naar aanleiding van 100 jaar delen: *Verhalen van stille helpers*. Hieraan werkte ook Nelly van de Ven, intermediair en bestuurslid van het PWN mee. U kunt de filmpjes bekijken op www.ditwilikmetjedelen.nl onder **Wat zijn stille helpers?** en **'Ik weet hoe het voelt om arm te zijn.'**

Colofon

De *PWN-Brief* is een viermaandelijkse uitgave van het PWN en verschijnt in de maanden april, augustus en december.

ISSN 2214-1146

Interviews en teksten

Jan van der Zandt m.s.c.
Hélène van Hout
Drs. Jan Geurts p.w.

Lay-out en eindredactie

Hélène van Hout

Druk

Drukkerij *Zelfkrant*,
's-Hertogenbosch

Contactadres

Pastoraat Woonwagenebwo-
ners in Nederland - PWN
Stichting Media PWN
Stichting Mgr. Bekkersfonds
Emmaplein 19 B
5211 VZ 's-Hertogenbosch
Tel. 073-6921399
E: pwin@telfort.nl
Meer informatie onder:
www.rkdiaconie.nl

Giften

Een vrijwillige bijdrage om deze *PWN-Brief* te bekostigen stellen wij zeer op prijs en is welkom op NL59 RABO 0121 9051 01 ten name van het Pastoraat Woonwagenebwo-ners in Nederland te 's-Hertogenbosch.

Giften voor acute noodhulpverlening ten behoeve van woonwagenebwo-ners, Sinti en Roma: NL19 RABO 0121 9827 42 ten name van de Stichting Mgr. Bekkersfonds te 's-Hertogenbosch.

Het PWN wordt ondersteund door een solidariteitsbijdrage van de gezamenlijke religieuzen in Nederland via de commissie PIN, e.a.

Uitgesproken...

- Eigen tempo -

'Presentiewerkers onder woonwagenebwo-ners, Sinti en Roma lopen mee met het tempo van de evolutie: zij blijven in de pas en helpen uitvallers de gang erin te houden, hoe langzaam ook.'

Jan van der Zandt m.s.c. in *Presentiewerk*, 2011

- Vals beeld -

'In de kerken komen wij bij onze achterban soms tegen dat men zichzelf ziet als "iemand met normen en waarden", terwijl men in de praktijk neerkijkt op "die anderen die er maar met de pet naar gooien". In de kerken is het juist het evangelie dat ons leert dat dit mens- en wereldbeeld vals is. Degene die gisteren een groot zondaar was kan vandaag een heel goede daad doen; en degene die vandaag een voorbeeldige burger is kan morgen moreel volledig uit de bocht vliegen.'

Uit: *Als het kalf verdronken is...*

Een petitie van **de diaconieën van vier kerken** van IJsselstein aan de gemeenteraad, 3 februari 2014

- Communiebruidje -

'De juffrouw van de basisschool vroeg mijn dochtertje of ze ook zo gekleed ging als de meisjes in 'Gipsy Girls' (...). En burgerkindjes lachen haar maar wat uit omdat ze zo opgetut is! Dat is toch niet leuk, toch?! Wij zijn gewoon een beetje anders.'

Uit de masterthesis: *Samen vieren* van **Menno Janssen**
MA Religie en Ritueel, 2013

- Afdalen -

'Een podium, publieke aandacht is nodig om, paradoxaal gezegd, 'af te kunnen dalen', mét de mensen te kunnen zijn. Jezus deed in zijn tijd niet anders.'

Jan van der Zandt m.s.c. in *Nieuwsuur*,
24 januari 2013

- Kwetsbaar -

'Alleen wie zelf kwetsbaar is, kan de ander in zijn kwetsbaarheid bijstaan.'

Henk Jongerius o.p. tijdens de laatste bijeenkomst van
Wagenderwijs, 10 maart 2014